

норми закону, який піддався таким безсистемним змінам. В жоден з кодексів інших галузей права не було зроблено стільки змін та доповнень скільки зазнав Кримінальний кодекс. Результатом цього безпідставного та необміркованого втручання законодавця в не зовсім відому для нього проблематику стало те що Кримінальний кодекс України перетворився з нормативно узгодженого карального та превентивного важелю впливу держави на різноманітні прояви злочинності в «розбалансованого інваліда», який не в змозі виконувати свої охоронні, регулятивні, виправні та превентивні функції.

5. **Висновок.** Для того щоб нормативно-правовий акт дійсно виконував свої функції для розробки законопроектів слід залучати фахівців відповідної та суміжних галузей права. Тільки в цьому випадку можливо досягнути необхідного результату – нормальне, системне виконання нормативно-правовим актом своїх функцій.

Царук Андрій В'ячеславович,

ад'юнкт ад'юнктури Національної академії
Державної прикордонної служби України

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Вимоги сьогодення щодо формування сприятливих умов реформування та здійснення ефективної державної політики у правоохоронній сфері обумовлюють необхідність концептуальної розробки та системного упровадження передового сучасного зарубіжного досвіду правоохоронної діяльності. В умовах розвитку інформаційного суспільства, застосування сучасних інформаційних технологій сформувало принципово нові напрями в діяльності правоохоронних органів.

У Законі України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 року № 1629-IV визначається, що метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі – ЄС) є досягнення відповідності правової системи України з урахуванням критеріїв, що висувуються ЄС до держав, які мають намір вступити до нього.

Зокрема, унаслідок ратифікації Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом «Про оперативне та стратегічне співробітництво», у 2006 – 2009 р.р. в Держприкордонслужбі успішно впроваджено відомчу програму системи аналізу ризиків.

Упровадження системи аналізу ризиків в інтегроване управління кордонами в Україні було організоване у відповідності до Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, затвердженого Указом Президента України від 22.04.2011 № 494 та Концепції інтегрованого управління кордонами, затвердженої

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 1149-р. У подальшому розвиток системи аналізу ризиків та ІАД в цілому набули свого продовження в Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 24.07.2019 р № 68-р та в Плані заходів на 2020-2022 роки щодо реалізації Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 27.12.2019 № 1409-року.

Із врахуванням зазначеного, у квітні 2015 року розроблено Методику аналізу ризиків з метою протидії нелегальній міграції, затверджену спільним наказом МВС, МЗС, МСП, МОН, СЗР, СБУ від 29.04.2015 року №494/132/467/497/141/281. В методиці передбачено організацію інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності суб'єктів виконавчої влади, серед яких є і Державна прикордонна служба України.

Також у 2015 році було розроблено Порядок обміну інформаційно-аналітичними матеріалами між суб'єктами інтегрованого управління кордонами, затвердженого спільним наказом МВС, МЗС, МІУ, МФУ, СБУ від 01.09.2015 №1050/254/341/749/562.

В Концепції створення єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами, затверджену розпорядженням КМУ від 07.11.2012 року №870-р зазначено, що інтеграція України до ЄС потребує нових підходів щодо регулювання міграційних процесів. Концепцією визначаються шляхи та етапи створення єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами та приведення системи державного управління до стандартів ЄС.

Науковою спільнотою достатньо активно обговорюються проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.

Професор Користін О.Є. у своїх публікаціях зосереджує увагу на комплексності зазначеного напрямку та необхідності впровадження нової моделі правоохоронної діяльності, що базується на використанні аналітичної розвідки, як ключового сегменту інформаційно-аналітичної діяльності [1].

В. Зьолка вважає, що особливість інформаційного забезпечення ДПСУ зумовлюється постійною зміною обстановки на державному кордоні, її динамічністю, виникненням нових ризиків та загроз у прикордонній сфері та завдань з ефективною протидією їм. Науковець зазначає, що є необхідність вдосконалення адміністративно-правових основ інформаційного забезпечення управління в Державній прикордонній службі України в умовах сьогодення, що спричинено сукупністю відповідних чинників (зростаюча роль інформації і процесів її обміну в реалізації правоохоронних функцій держави; прогресивні процеси направлені на забезпечення відкритості для громадянського суспільства органів державної влади, в тому числі і Держприкордонслужби; стрімка модернізація прикордонного відомства щодо впровадження в діяльність

сучасних інформаційних технологій). В. Зьолка акцентує увагу на тому, що на законодавчому рівні прийнято ряд нормативно-правових актів, що врегульовують різні питання організації інформаційного забезпечення органів державної влади та правоохоронних органів, поряд з цим є необхідність додатково врегулювати описані процеси, деталізувати їх, зокрема, у нормативно-правових актах Держприкордонслужби України [2].

На думку Р. Ляшука інформаційно-аналітична діяльність є однією із форм діяльності відділів прикордонної служби [3, с. 117] та що інформація є засобом обґрунтування рішення начальника відділу прикордонної служби і є необхідним елементом для успішного виконання завдань з охорони державного кордону [6, с. 118–119].

На думку І. Кушнір необхідно визначити правові межі регулювання та захисту інформаційних відносин та здійснити їх правову оцінку і наукове обґрунтування. Зазначене обумовлює важливість та актуальність дослідження правової природи інформаційних відносин [4].

О. Фаріон розглядає ІАД в площині діяльності оперативно-розшукових підрозділів. Він зазначає, що належне опрацювання отриманої оперативно-розшукової інформації дає змогу кримінальному аналітику оцінити ступінь її важливості для проведення аналітичних досліджень та сформулювати якісну інформацію, яка необхідна для проведення кримінального аналізу [5, с. 201].

Повертаючись до ризик-менеджменту необхідно зазначити, що згідно Закону України «Про прикордонний контроль» оцінка ризиків – це діяльність, що провадиться службовими особами Держприкордонслужби України, яка спрямована на встановлення ймовірності порушення особою законодавства у сфері безпеки державного кордону» [6].

На нашу думку логічно буде розділити процес інформаційно-аналітичної діяльності на 5 етапів:

- пошук релевантної інформації;
- збір інформації (накопичення бази даних вхідної інформації);
- обробки (сортування);
- проведення системного аналізу (встановлення структурних зв'язків між інформаційними масивами);
- формування прогностичної інформації (передбачення можливого розвитку подій, вироблення нової, вихідної інформації, створення аналітичного продукту).

Подальше дослідження розвитку та вдосконалення механізмів та методів інформаційно-аналітичної діяльності є важливим питанням, адже вона є дієвим інструментом в руках управлінців всіх ланок управління для забезпечення прийняття обґрунтованих рішень.

Список використаних джерел

1. Довідник керівника поліції – поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою. ІЛР: навч. посіб. / Користін О.Є., Пєфтієв

Д.О., Пеньков С.В., Некрасов В.А. Київ : Видавництво «Людмила», 2019. 120 с.

2. Зьолка В. Л. Охорона національних інтересів України у прикордонній сфері (адміністративно-правовий аспект) : монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2015. 672 с.

3. Ляшук Р. М. Діяльність відділів прикордонної служби Державної прикордонної служби України (адміністративно-правовий аспект) : монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2015. 386 с.

4. Кушнір І.П. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у діяльності Державної прикордонної служби України: теоретичні та організаційні аспекти : монографія / за заг. ред. Р. М. Ляшука. Хмельницький : Вид-во ПП «Монускрипт», 2020. 528 с.

5. Фаріон О. Б. Алгоритм опрацювання оперативно-розшукової інформації для забезпечення потреб кримінального аналізу злочинної діяльності. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Військові науки*. 2013. № 1. С. 194–203.

6. Про прикордонний контроль від 05.11.2009 № 1710-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17>.

Школьніков Владислав Ігорович,

в.о. начальника Центру кримінальної
аналітики Національної академії внутрішніх
справ

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ КРИМІНАЛЬНИХ АНАЛІТИКІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Успішний розвиток моделі «поліцейської діяльності, керованою розвідувальною аналітикою» (з англ. «Intelligence-led policing – ILP») залежить від якісної підготовки кримінальних аналітиків. Це зумовлено тим, що керівника ланка правоохоронних органів України повинна розуміти і бачити ефект від практичної діяльності кримінальних аналітиків.

Розвиток сучасних інформаційних технології зумовив появу таких понять як «Великі дані» (з англ. «Big Data»), «Машинне навчання» (з англ. «Machine learning – ML») тощо. Звичайно це зумовлює зміну підходів до навчання майбутніх кримінальних аналітиків, яка полягає в акцентуванні уваги на особливостях використання інформаційно-аналітичних технологій під час підготовки такого гатунку фахівців.

Створення в складі Національної академії внутрішніх справ (НАВС) у взаємодії з Департаментом кримінального аналізу Національної поліції України (ДКА НП України) нового структурного підрозділу – Центру кримінальної аналітики (<https://www.sac.naiu.kiev.ua>), започаткувало наступний етап розвитку кримінального аналізу, що стосується практичних аспектів реалізації сучасних інформаційно-аналітичних технологій в діяльності підрозділів кримінального аналізу.